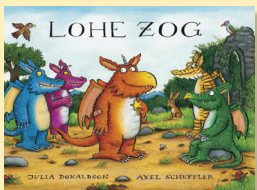
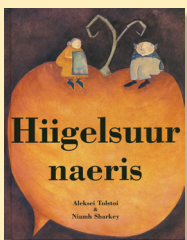
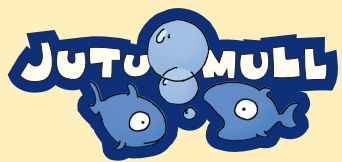

Nr 10

Oktober 2014

TRÄHÄKE

O ktoobris, kui ilm on ilus, lähevad liikvele binokliga varustatud linnuvaatlejad.

Linnuvaatlejad on sellised inimesed, kellele meeldib vaadelda ja määratleda linnude. Oktoobris kogunevad linnud parvedesse ja lendavad lõunamaale. Siis on neid hea binokliga vaadelda. Ja nüüd on see aeg käes.

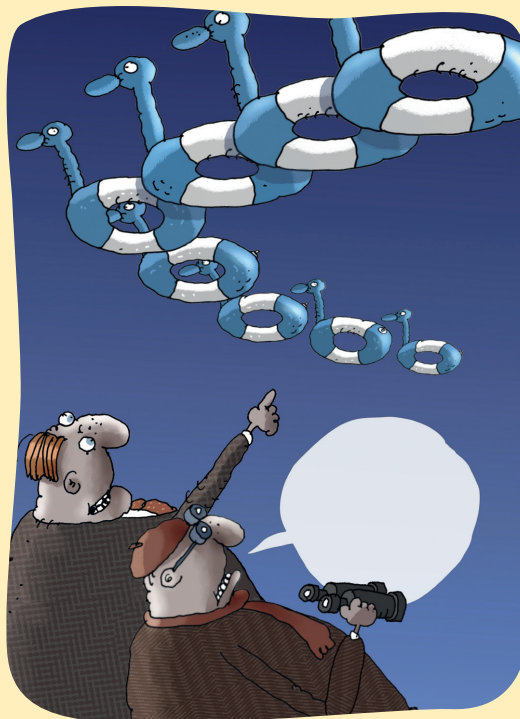
Kuid ootamatult tabab linnuvaatlejaid üllatus: õhus on lendamas hoopis uut liiki linnud!

Mida linnuvaatleja ütleb?

Ootame sinu naljakaid vastuseid kuni 20. oktoobrini meiliaadressile taheke@taheke.ee või Tähekesse toimetuse aadressile Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Vastusele lisa kindlasti oma nimi, vanus ja aadress!

Parimatele vastajatele on auhinnaks Julia Donaldsoni raamat „Lohe Zog“ ja Aleksei Tolstoj raamat „Hiigelsuur naeris“ kirjastuselt Draakon ja Kuu.

Eelmisel korral tahtsime teada, mida lausub rannapall.

Võiduvastused:

Rannapall lausub: „Huvitav, võib-olla saan minagi koolis kasulik olla. Äkki hakkab rannapallitunde andma!“

Marleen Mägi, 10 a, Tallinn

Rannapall ütleb: „Kui ma poleks suvel nii palju jäätist söönud ja oleksin rohkem trenni teinud, mahuksin minaka ranitsasse ära!“

Kirke Kure, 5 a, Rapla

Marleen saab auhinnaks raamatu „Väikevend ja Pulkson“, Kirke aga raamatud „Minu õnnelik elu“ ja „Mu süda hõiskab ja naerab“.

Joonistanud Hillar Mets

Palju õnne!

Kõik auhinnad tulevad posti teel.

TÄHEKE

Nüüd saab Tähekest lugeda ka iPadi tahvelarvutis!

Pildid liiguvad!

Kirjanikud loevad oma jutte ette!

Saad ise arvutis lahendada

nuputusülesandeid!

Digi-Tähekest saab tellida koodiga:

SISUKORD

Luuletused <i>Ülle Kütsen, Contra</i>	4
Hirmus lugu tädi Mallest <i>Andrus Kivirähk</i>	6
Karistus nõgesele <i>Wimberg</i>	8
Poripõrsas <i>Olivia Saar</i>	8
Jaak ja Eik <i>Indrek Koff</i>	10
Luuletused <i>Leelo Tungal</i>	12
Piia valvab onu Rasmus <i>Kairi Look</i>	13
Intervjuu <i>Julia Donaldson</i>	14
Meisterdus <i>Grühvli-mask</i>	16
Post <i>Kummaline külaline</i>	17
Nali	18
Arva ära!	19
Koomiks <i>Keisri uued rõivad</i>	20

TÄHEKE

SA Kultuurileht lasteajakiri
ASUTATUD JAANUARIS 1960 • ILMUB KORD KUUS

Toimetuse aadress:
Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn
taheke@taheke.ee
Telefon 646 3697

Peatoimetaja Ilona Martson
Kunstiline toimetaja Priit Rea
Makett Dan Mikkin

Toimetuse kolleegium: Jaanus Vaiksoo, Leelo Tungal,
Piret Raud, Kadri Tiisel

Tähekest saab tellida e-arve püsimaalsega
www.tellimine.ee

telefon 617 7717

Esikaane on joonistanud Katrin Ehrlich

OOTAME GRÜHVLI-MASKE!

Tee lahti lehekülg 16 – ja sa leiad rubriigist „Meisterdus“ Grühvli-maski. Ah et kes on Grühvel? See on üks inglise lastekirjaniku Julia Donaldsoni väljamõeldud koll. Kui soovid, võid maski välja lõigata ja ära värvida.

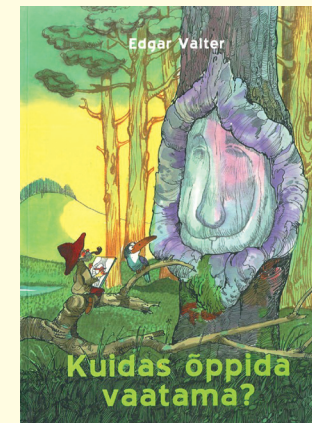
Täheke otsustas korraldada ka kõige ägedama Grühvli-maski võistluse. Ootame sinu maski toimetuse aadressil (Roosikrantsi 6, 10114 Tallinn) kuni 20. oktoobrini. Parimad maskid ilmuvad Tähekeses ning saavad auhinna raamatu „Grühvel“.

ÕPI VAATAMA KOOS EDGAR VALTERIGA!

21. septembril saanuks armastatud kunstnik ja kirjanik Edgar Valter 85-aastaseks. Sel puhul kutsub Eesti lastekirjanduse keskus 1.–4. klasside lapsi osalema fotovõistlusel „Kuidas õppida vaatama?“.

Edgar Valter oli suur loodusesõber, kes leidis mitmed oma raamatutegelased just loodusest. Nii sündisid näiteks pokud. Oma raamatus „Kuidas õppida vaatama?“ õpetab ta, kuidas näha pilvedes, puudes, pöösastes, kivides ning kasvõi samblamätastes põnevaid tegelasi. Just sellistest loodustegelastest fotod koos tutvustavate lugudega on võistlusele oodatud!

Võistluse tingimusi vaata www.elk.ee. Tähtaeg 31. oktoober 2014.

Ülle Kütsen **ÕPETAJATE PÄEV**

ÜHEL PÄEVAL ÕPETAJA VÄSIS LIHTSALT ÄRA,
KESET VAIKSET MATATUNDI TEGI PALJU KÄRA.
AJAS ÜMBER POTILILLE JA SIIS OMA PINGI.
SODIS TAHVLI PEALE „LOLL“ JA JOOKSIS KLASSIS RINGI.

„ÕPETAJA, KUS TE PÄEVIK?“ KÜSIS TÄHTSALT TANEL.
„SELLE EEST TEIL KÄITUMISE KÜLL NÜÜD KAHE PANEN.“
AGA NAERDES SEKKUS MARI: „KAS SA SIIS EI NÄE!
ÕPETAJAL ON JU TÄNA PÄRIS OMA PÄEV.“

LAS TA NATUKENE MÄNGIB JA TEEB ULAKUST,
SELLEL PÄEVAL OLLA TOHIB PÄRIS RUMAL JUST.“

Contra **VÕITLUS UNEGA**

TULEB JUBA TEISES TUNNIS
PEALE HIRMUS UNI,
MAGAKS (KUI SEE OLEKS SÜNNIS)
ÕHTUPOOLIKUNI.

KUID KAS MAGADA MA OSKAKS
NÕNDA NAGU VAJA?
KAS NII KENASTI MA NORSKAKS
NAGU ÕPETAJA?

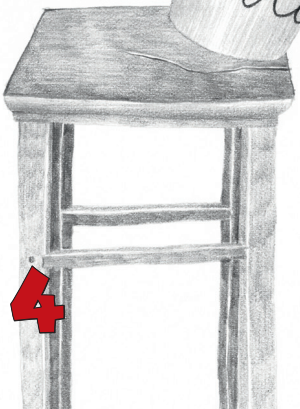

Contra **KÕIGE TARGEM ÕPETAJA**

MULLE KOOLI MINEMINE
MEELDIB, PUUDUB KARTUS,
SEST ET MEIL ON IMELINE
ÕPETAJA MARKUS.

TEMA SUUST KUI SULAKULDA
VÄLJA VOOLAB TARKUST.
TEAN, ET IGAL HOMMIKUL TA
SÕIDAB SIIA HARKUST.

USUN, MARKUSEL SEAL HARKUS
ON ÜKS VÕLUPARK, KUS
KASTAB MARKUS, JUUKSED SALKUS,
PUID, KUS KASVAB TARKUS.

JUKU LÄH-EB POODI JA KÜSIB
"KAS TEIL PIIMA ON?"
MÜÜJA ÜTLEB, ET NEIL ON
AINULT PETIPIIMA.
"LEHMA NIMI MIIND EI
HUVITA -PEAASI, ET
PIIMA SAAKS!"

Contra MUUSIKAÕPETAJA

ARMAS ÕPETAJA HELI,
KAS SA TEAD,
KUI PALJU VÕRDUB NELI KORDA NELI?

VÕI TEAD AINULT, KUIDAS PILLIST
VÄLJA VÕLUDA SAAB HELI,
KUIDAS RITTA PANNA NOOTE,
KUIDAS MUUSIKAGA VÕIDU
JUTUSTADA ANEKDOOTE?

KÜLLAP TEAD SA PALJU, AGA
KUI SA MATEMAATIKAGA,
TEPS EI TAHA TEGELEDA,
ÄRA KARDA, ARMAS HELI,
ÜTLEN SULLE ISE SEDA,
MIS ON NELI KORDA NELI.

Contra KUNINGANNA

ME KOOL ON UHKE SUUR PALEE,
VIIB TEMA JUURDE PUIESTEE.
KA OLLES OMA KLASSIS,
END TUNNEN NAGU LOSSIS,
SEST EKS JU TUNDE ANNA
MEILE KUNINGANNA.

KUID SELGITAMIST VAJAKS,
MIKS KUNINGANNAT KUTSUTAKSE
KLASSIJUHATAJAKS.

EKS SEE JU MÄRKU ANNA,
ET MEIE KLASS ON KÕRGKLASS
JA KÕRGKLASSI JUHATAJA
VÕIB VAID KUNINGANNA.

Contra luuletused on pärit raamatust „Kõik on targemad”, mille Tallinna keskraamatukogu kingib tänavri igale 1. klassi õpilasele.

Joonistanud Ulla Saar

Andrus Kivirähk

HIRMUS LUGU TÄDI MALLEST

Algas kõik väga jubedalt.

Lasteaeda tuli uus kasvataja – tädi Malle. Oli täitsa tavalise tädi moodi, selline ümmargune ja punase peaga. Lapsed ütlesid talle tere ning hakkasid mängima.

Kuni korraga veeres Arturi pall kapi alla. Päris sügavale. Artur ei saanud palli kuidagi kätte ja läks kasvataja juurde.

„Tädi Malle, aita!“

Tädi Malle laskus kapi ette põlvili ja siis see juhtuski. Artur nägi selgesti, kuidas tädi Malle silmad süttisid otsekui kaks taskulampi. Punased kiired valgustasid pimedat kapi alust.

„Uhh!“ tegi Artur ja hakkas hirmust lõdisema.

Tädi Malle sai palli kätte ja ulatas Arturile. Nüüd olid ta silmad jälle tavalised, nagu inimesel ikka.

„Palun väga, Artur, mängi edasi!“

Artur läks kempu ja jõi ehmatusest ülesamiseks klaasitäie vett. Oliver, kes oli Arturi sõber, tuli koos temaga.

„Mis sul viga on?“ küsis ta Arturilt. „Sa oled näost täitsa valge. Justkui oleksid kolli näinud.“

„Nägingi,“ vastas Artur ja jutustas sõbrale tädi Malle punastest silmadest. Oliver vangutas pead.

„Kui sa tõtt räägid, on lugu räbal. Ilmselt on tädi Malle tulnukas või robot. Me peame lõunauinaku ajal väga valvsad olema, et ta meid ära ei rööviks või verest tühjaks ei imeks. Peaasi on mitte uinuda!“

„Mitte mingil juhul!“ nõustus temaga Artur. Kui tädi Malle nad voodisse kamandas, ei pannud nad silmi päriselt kinni, vaid piilusid ripsmete vahelt, mida tädi Malle teeb ja ega ta millekski kohutavaks ei moondu. Kuid tädi Malle käitus täitsa tavaliselt. Ta luges lastele unejuttu ja läks siis ära teise tuppa.

Artur ja Oliver ajasid end otsekohe istukile.

„Me peame minema ja vaatama, mida ta teeb!“ ütles Oliver. „Võib olla ta saadab praegu sõnumeid oma kosmoselaevale ja kutsub teisi tulnukaid appi!“

Nad hiilisid hästi vaikselt kasvatajate toa ukse taha. See oli kergelt paakil ning poisid piilusid sisse.

Tädi Malle istus tooli peal, tema kõht helendas ja seelikusaba alt tuli suitsu.

„Selge pilt, ta on tõesti robot!“ sosistas Oliver vapustatult. „Lähme, ajame teised ka üles!“

„Jah, põgeneme siit!“ nõustus Artur ja nuuksatas hirmunult.

„Sugugi mitte!“ vastas Oliver. „Me võtame ta kinni ja teeme kahjutuks!“

Veidi aja pärast seisiski terve rühm tädi Malle ukse taga. Kõigil olid enesekaitseks kahvlid käes.

„Nüüd!“ sosistas Oliver ja lõi ukse pärani. „Tädi Malle! Su saladus on paljastatud! Me teame, kes sa oled! Anna alla!“

Nad tormasid tuppa ja jäid suud ammuli vahtima, kuidas tädi Malle parajasti oma kõhu nagu ahjuukse lahti tegi ning sealt aurava õunakoogi välja tõstis.

„Ärkasite just õigel ajal,“ ütles ta naeratades. „Küpsetasin teile koogi!“

„Sa siis ikkagi oled robot?“ uuris Oliver, aga juba vähem sõjakalt. Kook lõhnas väga isuäratavalt.

„Seda küll,“ vastas tädi Malle. „Ma olen robot. Ja päris vahva robot! Kui mulle näpuga nina peale vajutada, hüppavad kõrvadest kommid välja.“

Oliver proovis järele. Tõepoolest, tädi Malle kõrvadest hüppasid välja Mesikäpa kommid!

„Meie tahame ka vajutada!“ hakkasid teised lapsed kisama.

„Tasa, tasa!“ manitses tädi Malle. „Kõik saavad vajutada, keegi ei jää ilma! Võtke järjekorda!“

„Tundub, et ta pole kuigi ohtlik robot,“ ohkas Artur kergendatult. Tädi Malle seest hakkas kostma lõbusat muusikat ja öösärkides tüdrukud tantsisid.

Nii et see õudne lugu lõppes siiski õnnelikult.

Wimberg
KARISTUS NÖGESELE

**KOGEMATA AIAS, AI,
TEGIN NÖGESELE PAI!
KAVAS MUL EI OLNUD SEE,
TARK JU TALLE PAI EI TEE!
SELLE PEALE, AIAIAI,
KÄSI KÕRVETADA SAI!**

**VÕINUKSID SA, TIGEDIK,
OLLA HOOPIS TÄNULIK,
SELLE EEST, ET SAID SA PAI,
AGA HAMMUSTAD KUI HAI!
OOTA, OSKAN MINAGI
TEHA SULLE MÕNDAGI!**

**ET SA OLID NÕNDA PÄH,
PISSIN SULLE PEALE, SÄH!
ET EI HINNANUD MU PAID,
NÜÜD SA KARISTADA SAID!
ÕPI SELGEKS TÄNUMEEL,
MUIDU KARISTAN SIND VEEL!**

Olivia Saar

PORIPÕRSAS

Lõbusa rõngassabaga seaemal oli kolm toredat põrsakest: Jaagup, Juulus ja Juula.

Juula, nagu tüdrukud ikka, armastas üle kõige roosasid asju. Nii oli tal heleroosa kleidike vaarikavärvi vesti ja lipsuks sõlmitud peapaelaga. Aga et tema nägus näoke ja kaunis keha olid looduse poolt roosaks loodud, siis hoidis Juula enda alati puhta ja pestuna, et ilus ihuvärv ikka näha oleks.

Omavahel öeldes – eks Juulakesele meeldis oma välimusega ka natuke edvistada, tüdrukute asi, teadagi!

Jaagup, põrsastest vanim, oli teksahull. Tema meelest olid teksapüksid maailma kõige popimad ja mugavamad asjad, mida üldse välja on mõeldud. Nendega võis joosta, hullata, kukerpallitada. Ei kärisenud need õmblustest lahti ega rebenenud aia vahelt läbi ronides puruks. Need olid igati väärt säärekatted.

Just nagu Juulagi, pidas ka Jaagup puhtusest lugu, pestes oma pükse libedas tiigivees ning hõõrudes kivikilluga, et neile kulukate väljanägemist anda.

Puhtakspidamist, muide, oli ema neile juba maast madalast õpetanud: üks korralik sealaps on ilus puhas roosa põrsas.

Põrsas Juulus erines oma õest-vennast nii

mõneski asjas. Teda ei huvitanud enam ükski hilp ega rõivatükk, temal olid oma keha katmisega ootamatult omad plaanid. Juulius oli juhtumisi näinud kuulsa kesikute bändi Põssa suurt värvilist plakati, millel solist rokkar Robert oli end üleni kehamaalingutega kaunistanud.

Oi-oi, kui uhke ja salapärane rokkar Robert tundus olevat! Tema põskedel, kõhul ja jalgadel vonklesid maod ja draakonid, väänlevatel liianidel rippusid sabapidi ahvid ja kiikusid kirevad kakaduud.

Juulius vaatas ja imetles rokkar Roberti kehadžunglit ning tal tekkis vastupandamatu soov endalegi kehamaalingud teha.

Õhtul, kui pere oli sööma kogunenud, küsis ema: „Kus Juulius on?“

Kuid juba kostis eeskojast kobinat ning sisse

astus silmnäost sõrgadeni porine pörsapoiss, kelles Juulius oli raske ära tunda.

„Pojake, mis sinuga on juhtunud?“ ehmus ema. Juulius, must nagu murjan, seisis keset tuba ning tema külgi mööda nirisesid põrandale porijoad.

„Ma ... ma tegin endale tiigimudast kenad kehamaalingud, aga muda pole selleks vist kõige sobivam materjal, pildid valgusid laiali,“ oli Juulius morn ja mossis.

„Oh sind Poripörsast! Tule, küürin su puh-taks, siis oled jälle ilus nagu kõik teised.“

„Poripörsas! Poripörsas!“ itsitasid Jaagup ja Juula, kuni ema nad korrale kutsus.

Poripörsa nimi aga kandus seaperest imekähku inimesteni ning küllap oled sinagi mõnest sellenimelisest tegelasest kuulnud.

Indrek Koff

JAAK JA EIK

Esmaspäeval tulid Jaak ja Eik lasteaiast koju ja mängisid tund aega järjest legode ja lego-tüüpidega. Siis hakkasid nad ühe asja pärast vaidlema ja kui ema poleks öelnud, et nüüd on vaja hambaid pesema minna, oleks vabalt võinud kakluseks minna.

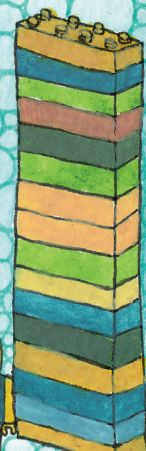
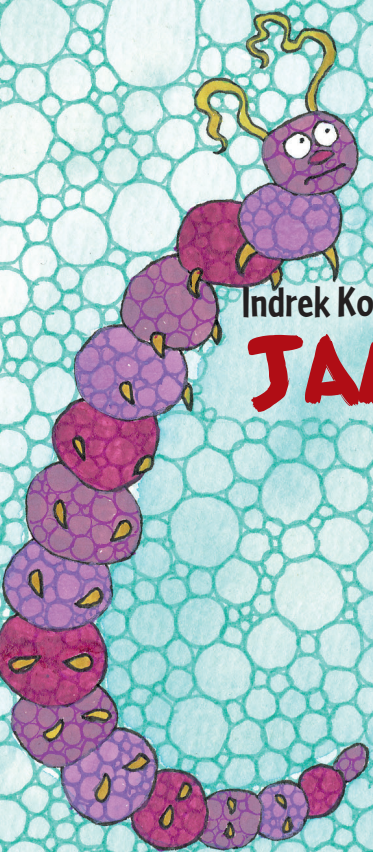
Teisipäeval tulid Jaak ja Eik lasteaiast koju. Nad olid juba autos vaidlema hakanud. Et mida täpselt mängida ja kuidas. Ja kes täna mängus

boss on. Jaak ütles, et tema tahab boss olla. Aga Eik ütles, et ei, tema tahab ise boss olla. Lõpuks läksid kaklema, aga enne magamaminekut leppisid ikka ära, sest isa luges nii naljakat unejuttu.

Kolmapäev oli kodupäev. Hommikul mängisid Jaak ja Eik tund aega mõnusasti koos ja siis kaklesid natuke, aga kaklemine ei pakkunud erilist mõnu ja nad mängisid edasi. Lõuna paiku käisid Jaak ja

Eik isaga mänguväljakul. Mõlemale jätkus vaba kiik. Öhtul kodus ütles Jaak, et tema tegi kiige peal suuremat hoogu, ja Eik ütles, et ei, hoopis tema tegi suuremat. Lõpuks hakkasid mõlemad nutma, aga siis tuli õnneks hambapesuaeg ja unejutt, kaklema üldse ei pidanudki.

Neljapäeval tulid Jaak ja Eik lasteaiast koju, mängisid paar tundi legode ja lego-tüüpidega, siis vaidlesid natuke

niisama mõnu pärast ja lõpuks läksid magama, sest nad olid nii mõnusasti väsinud.

Reede õhtul tulid Jaak ja Eik lasteaiast koju. Jaak ütles, et lasteaias oli tore päev olnud, sest kõik tahtsid nendega mängida. Aga Eik ütles, et ei olnud üldsegi tore päev, sest Emma ei tahtnud nendega mängida ja Kaarel lõi. Selle peale ütles Jaak, et Eik on loll, aga Eik ütles, et tema ei ole loll, vaid Jaak on ise loll. Siis nad kaklesid natuke ja pärast hakkasid magama minema. Unejutu jaksasid veel ära kuulata, aga siis olid nii väsinud, et isegi pissile ei jaksanud öieti minna.

Laupäeva hommikul hakkasid Jaak ja Eik juba enne voodist tõusmist vaidlema. Eik nimelt arvas, et Jaagu autodega pidžaama ei ole ägedam kui tema enda ahvidega pidžaama. Jaak ei olnud temaga sugugi nõus. Siis arvas Jaak veel, et õige sõna on „pealminister”, aga Eik ütles, et ei ole, vaid et õige on „peaminister”. Lõpuks arvas Jaak, et võibolla on õige hoopis „peaminister”. Ja Eik muidugi ütles, et ei ole. Nii nad siis vaidlesid ja lõpuks

tuli muidugi hirmus kisa ja nutt.

Lõpuks sai ema mõõt täis ja ta röögatas: „Nii, poisid! Nüüd aitab! Jätke kohe järele, muidu teil tulevad suurest vaidlemisest ussid! Ja mina hakkan nutma, kui see asi ära ei lõpe ...”

Vaikus.

Siis ema ohkas.

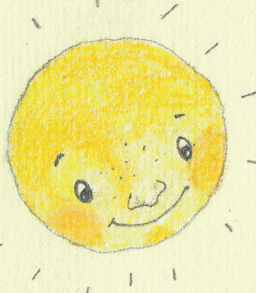
Laupäeva õhtul vaatasid Jaak ja Eik filmi ja pärast seda nad enam eriti ei kakelnudki. Polnud nagu millegi pärast kakelda.

Laupäeva öösel Eik oksendas. Natuke läks padja peale ja natuke teki peale. Lina peale õnneks ei läinud üldse.

Pühapäeval mängis Jaak üksi legode ja lego-tüüpidega. Eik ei jaksanud mängida, sest ta oli haige. Ta vaatas, kuidas Jaak mängib.

Õhtul, kui ema kraadima tuli, ütles Eik: „Tead, nii mõnus on vaadata, kuidas Jaak mängib. Enne ma mõtlesin ikka, et palju parem oleks niimoodi elada, et sul venda ei olegi. Aga nüüd saab vähemalt Jaak mängida, kui mina ei saa. Ja mina saan vaadata, kuidas ta mängib. Tegelikult on ikka hea, kui sul on vend.”

Leelo Tungal
**ISEENDA
VIHMAVARI**

MÕNEL SÜGISPÄEVAL SAJAB,
MUIST ON PILVITUD ...
TUNNEVAD END IGAL AJAL
HÄSTI PILVIKUD.

ISEENDA VIHMAVARJU
MÄNGIDA VÕIB SEEN:
VÄRVILISE SIRMI VARJU
PUGEDA ON PEEN.

ÕHUKE JA HAPRAVÕITU
KAHJUKS SIRM ON TAL
EGA TALU HÄSTI SÕITU
KORVIS TEISTE ALL.

SIISKI MEIE KÖÖKI VAPRALT
PILVIK SAABUB PEA.
VARSTI PANNIL SEENEST HAPRAST
SOUST SAAB IMEHEA!

Leelo Tungal
**RIBURADA
TIBURADA**

RIBURADA, RIBURADA –
METSA ALL ON TIBU RADA!
KÜMMEKOND VÕIB OLLA NEID
TIBUPOEGI KOLLASEID!
KES NEED TIBUD KANDIS SIIA?
KAS NAD TULEKS KOJU VIIA?

OI, ON HOOPIS SEENED REAS,
LEHTRI MOODI MÜTSID PEAS,
KULLAKARVA, IMELISED,
KUKESEENTE NIMELISED!

VAHEL KUKESEENEST SELL
KUTSUB ENNAST: KANTARELL.
NENDEST SEENTEST TULEB LASTE
MEELEST KÕIGE PAREM KASTE!

Leelo Tungal
**PURAVIKU
TULEVIK**

PRISKE KIVIPURAVIK
SEISAB KINDLAL JALAL –
KUNINGATE ASEMIK
OMA ELUALAL.

ENDA SUUREST PRISKUSEST
RÕÖMU TUNNEB TEMA.
TAMME ALLA ISTUDES
ASUB MÕNULEMA,
IGA SEENENIIDIGA
MULLAST TOITU VÕTTES.
VAHEL AGA VIIBIB TA
MÕNDA AEGA MÕTTES.

MÕTE TULEVIKKU VIIB
PURAVIKUTAADI:
TAHAKS JÕUDA KUNAGI
HEASSE MARINAADI!

Kairi Look

PIIA VALVAB ONU RASMUST

Piia tundis ärgates, kuidas kõhus kõdistab. Ema-isa olid varahommikul Soome sõitnud ja talle pidi sel puhul külla tulema onu Rasmus. Selliseid asju ei juhtunud iga päev! Pealegi polnud onu Rasmus mingi tavaline onu. Onu Rasmus oli maailma parim ja Piia hoidis tal seetõttu alati hoolikalt silma peal – selliseid onusid ei saanud ometi kaduma minna lasta!

Onu Rasmusel kasvasid peas lokid, lõuast kitsehabe ja kodus aknalaual tomatid ja lihasööja taim. Onu armastas punki ja pungi ning õppis ülikoolis loodusteadusi. Ise ütles ta selle kohta, et on peoloom ja bioloog, mis kõlasid ühtmoodi, aga polnud vist ikka päris sama asi.

Piia ronis voodist välja ja lippas allkorrusele. Onu Rasmus oligi juba köögis. Õigemini tema taquots, sest onu esimene pool, eriti pea, oli sügaval külmkapis.

„Tere hommikust!“ hüüdis Piia. „Küll on tore, et sa tulid! Mida me täna teeme?“

Onu ronis külmkapist välja, neli viinerit käes. „Tere ise ka!“ kallistas ta Piia ja matsutas. Ta lõhnas tugevasti kotlettide järele.

„Sul on vist kõht hirmus tühi,“ silmitses Piia onu. „Tead, neid kotlette on veel – ema tegi eile terve hunniku!“

„Juba leidsin,“ rõõmustas onu ja neelas terve viineri korruga alla. „Ma pole juba mitu kuud täis külmkappi näinud! Meil ühiselamus on ainult kivid nuudlid ...“

Piia kortsutas kulmu. Onu Rasmus oli tõesti kõhnavõitu, isegi natuke nuudlikujuline. Ja kui kiiresti ta viinereid neelas ... Isegi Piia isa, kes oli maailma kiireim viinerisööja, oleks täna onule alla jäänud.

„Kuule, mängime kõigepealt natuke restoranis käimist!“ kavaldas Piia. „Istu laua taha, mina olen ettekandja.“ Piia haaras suure lõikelaua ja tõstis selle onu nina alla. „Mida te sooviksite, härra? Me pakume täna viinereid ja kotlette.“

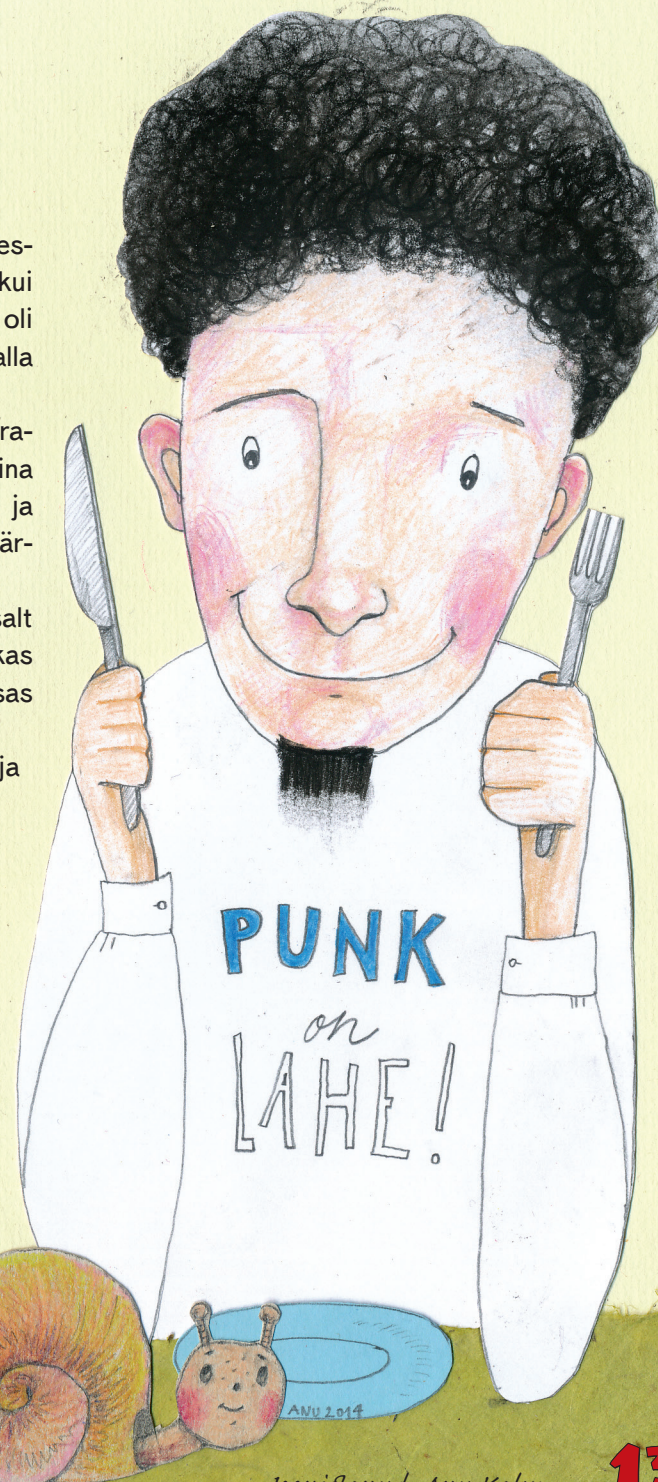
Onu Rasmuse silmad löid põlema. „Lihtsalt suurepärase mäng!“ kargas ta laua taha. „Aga kas teil täna mitte ka pannkooke polnud?“ Onu vilksas silmadega pliidi suunas ja limpsas keelt.

Piia tõstis eilsed pannkoogid lõikelauale ja lisis nälgiva onu turgutamiseks ka moosipurgi.

„Suurepärase teenindus!“ kiitis onu kooke ja kotlette nosides. „Siin on teie jootraha!“ Ta pistis käe taskusse ja poetas midagi Piia peopesale. „Saa tuttavaks, tigu Tambet!“

Piia tõstis Tambeti näpuotsale ja noogutas rahulolevalt. Selliste mängude vastu polnud tal midagi – peasi, et onu ei nuta ega nälgi.

Kui vanemad õhtul koju jõudsid, oli Piia onu diivanile magama pannud ja ehitas Tambetile lillepotti pesa. Üks oli selge – ema-isa võisid ta ka tulevikus rahuliku südamega onu Rasmust valvama jätta.

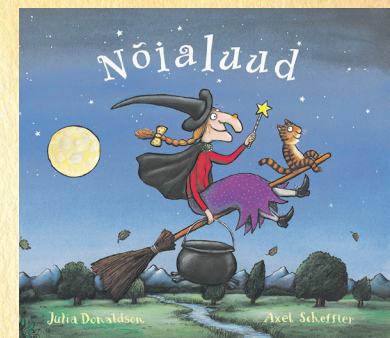
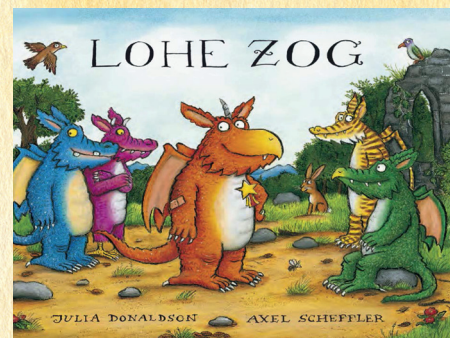
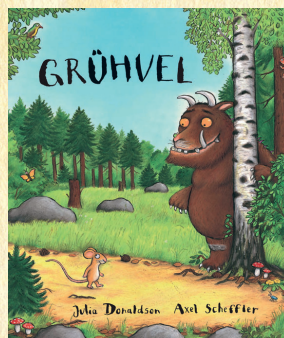
Joonistanud Anu Kalm

GRÜHVEL, LOHE ZOG JA TEISED

JULIA DONALDSON ARMASTAB OMA LUULETUSI KA LAVAL ESITADA.

Inglismaa lastekirjanikul Julia Donaldsonil on eesti keeles ilmunud juba kolm raamatut – „Grühvel“, „Nõialuud“ ja „Lohe Zog“. Täheke uuris kirjanikult, milline neist kolmest on tema lemmik.

„Oma raamatutest on mu lemmik hoopis „Tigu ja Vaal“, mille on illustreerinud sama kunstnik, aga nimetatud kolme vahel on tõesti raske valida,“ vastas kirjanik. „Kõik meeldivad! Eriti sellepärast, et neist on tore teha näitemängu – „Grühvlis“ mängin ma hiirt, „Nõialuud“ nõida (eriti tore on tema pikk punane pats!) ja „Zogis“ olen ma printsess Pärl.“

Teie kõige kuulsam raamat ongi „Grühvel“. Kuidas see sündis?

„Grühvel“ on kirjutatud rebasest ja tiigrist rääkiva Hiina muinasjutu põhjal. Ma ei leidnud aga midagi, mis riimuks sõnaga „tiiger“, seepärast leiutasin selle asemel muinasjutukoletise. „Gr...“ sõna alguses on koletisele päris hea nimi.

Mitmesse keelde on teie raamatuid tõlgitud?

Kõige rohkem on tõlgitud „Grühvlit“. Ma arvan, et nüüd on neid keeli 55, sealhulgas ka ladina ja muidugi ka eesti keel!

Teie raamatute illustraator on suurepärane kunstnik Axel Scheffler. Kuidas te teineteist leidsite?

1993. a valis kirjastaja Axeli minu esimese raamatu illustraatoriks. Kohtusime kirjastajate peol pärast seda, kui see raamat oli juba ilmunud. „Grühvel“ oli meie teine ühine raamat, see avaldati 1999, nii et tänavu on selle 15. sünnipäev!

Enamik teie raamatuid on kirjutatud luulevormis. Kahjuks on Eestis – olen kindel, et ka Inglismaal – palju lapsi, kes luuletusi ei loe. Miks see nii on?

Kui olin viieaastane, andis isa mulle raamatu „Tuhande luuletuse raamat“ ja sellest ajast peale olen ma luulet armastanud. Lugesin neid luuletusi aina üle, valju häälega ja tegin nad päris enda omaks. Arvan, et lapsed kardavad veidike seda sõna „luule“, kuna nad nähtavasti kujutavad ette pikki vanaaegseid lugulaule, mis mõjuvad heidutatavalt. Mul on üks raamat „Luulet laval esitamiseks“, mida saab ette kanda rohkem kui ühel häälel, ja sel moel muutub luule laste jaoks palju selgemaks ning teeb neile palju lusti.

Mis on need tähtsad asjad, mis peavad olema heas lasteluules?

Enamik minu pildiraamatuid on kirjutatud riimivormis. Väiksematele lastele meeldivad riimid ja kordused, kuid arvan, et kordused peavad olema mitmekesised. Näiteks mina lapsena vihkasin sellised tüütuid lugusid nagu „... Ja siis läks ta natuke maad edasi ja kohtas lammas ja küsis: „Kas sa oled mu muna näinud?“ Ja lammas ütles: „Ei,“, ja siis läks ta veidi maad edasi ja nägi lehma ja küsis: „Kas sina oled minu muna näinud?“, ja lehm vastas „Ei,“, jne, jne.

Arvan veel, et lastele meeldib, kui luuletuses saab nalja ja, nagu ma varem ütlesin, kui luuletust saab laval mängida või valjusti ette kanda.

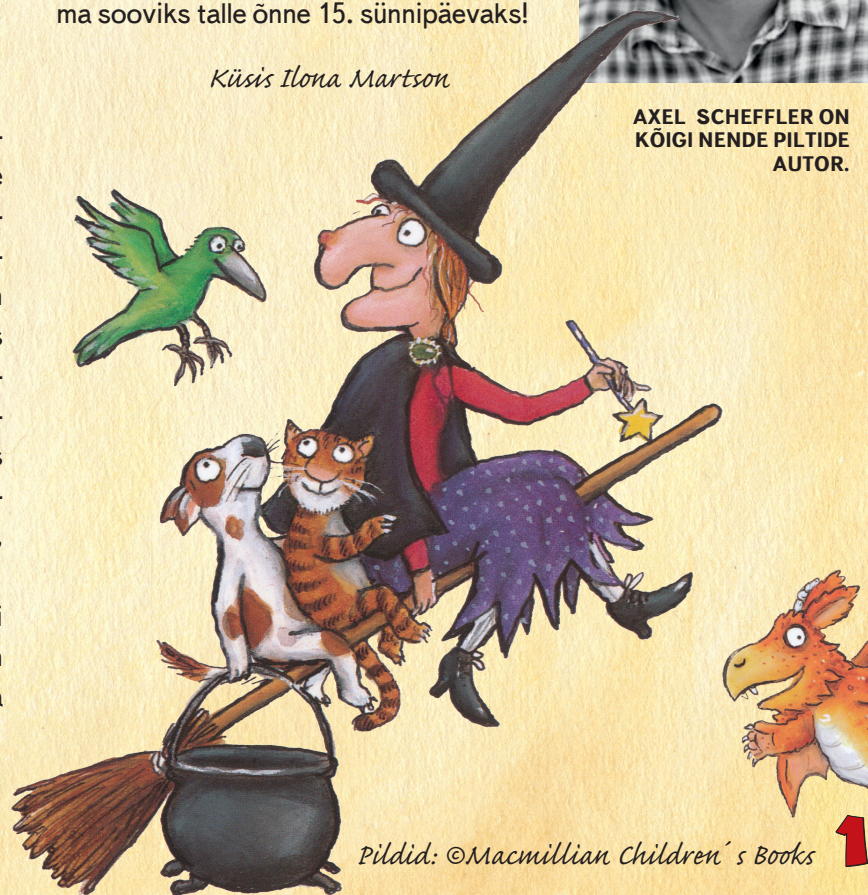
Kujutage ette, et te kõnnite metsas ja äkki tuleb vastu Grühvel. Mida te talle ütleks?

Eks ma arvatavasti teeskleksin, et olen metsas koos oma sõbra Hiirega, kes on parajasti endale grühvlivõileva jaoks grühvleid kogumas! Arvan, et esmakohatumisel on Grühvel veidi hirmutav, kuid kui sa oled vapper ja kaval, saab teda ninapidi vedada ja siis ta enam nii hirmutav ei ole. Ja kui ma teda sel aastal sügavas pimedas laanes kohtaksin, no siis ma sooviks talle õnne 15. sünnipäevaks!

Küsis Ilona Martson

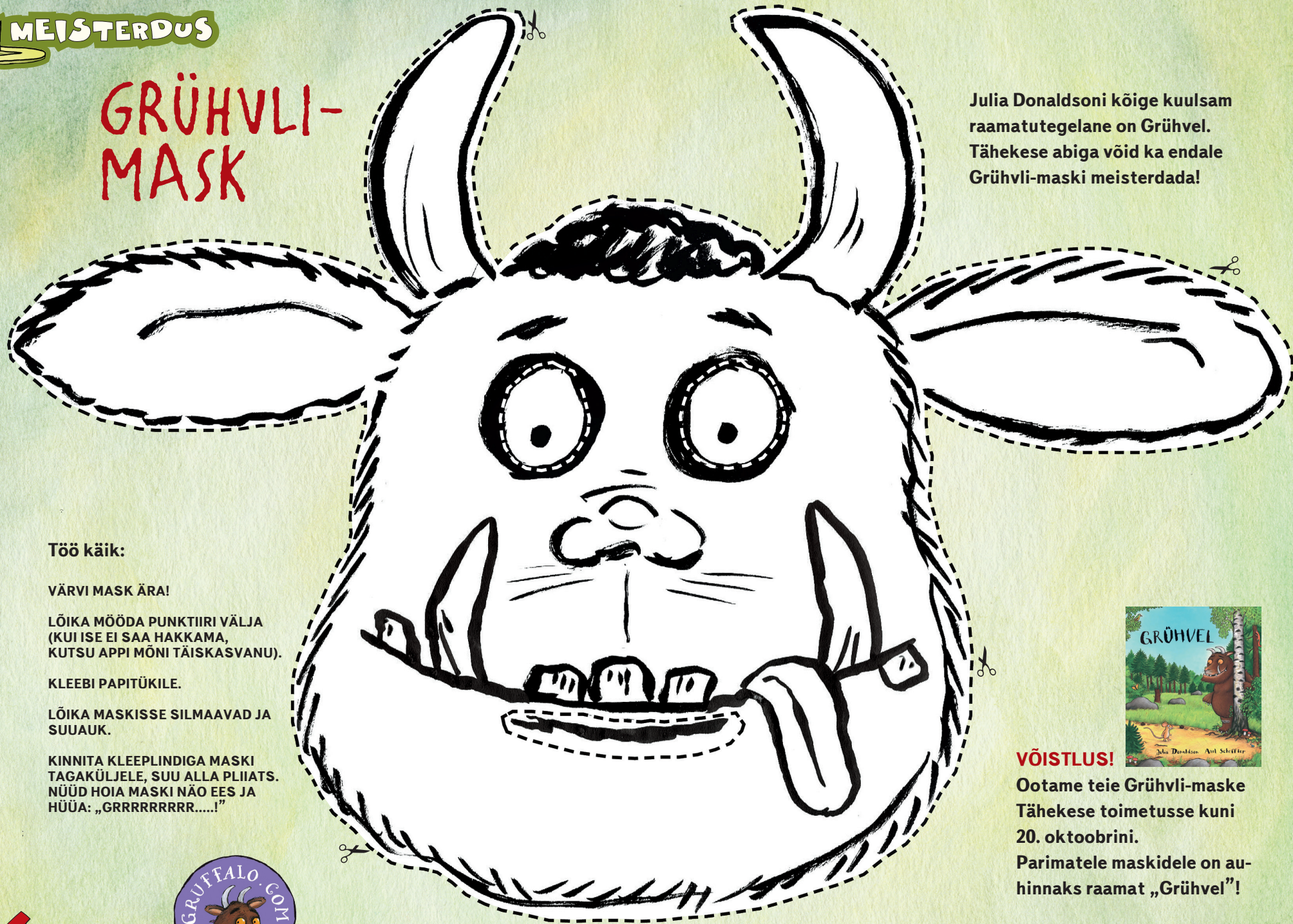
AXEL SCHEFFLER ON KÕIGI NENDE PILTIDE AUTOR.

Pildid: ©Macmillian Children's Books

GRÜHVLI- MASK

Julia Donaldsoni kõige kuulsam raamatutegelane on Grühvel. Tähekeste abiga võid ka endale Grühvli-maski meisterdada!

Töö käik:

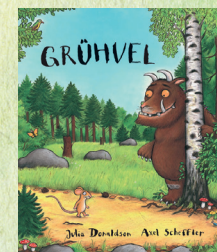
VÄRVI MASK ÄRA!

LÕIKA MÖÖDA PUNKTIIRI VÄLJA
(KUI ISE EI SAA HAKKAMA,
KUTSU APPI MÕNI TÄISKASVANU).

KLEEBI PAPIKÜLE.

LÕIKA MASKISSE SILMAAVAD JA
SUUAUK.

KINNITA KLEEPLINDIGA MASKI
TAGAKÜLJELE, SUU ALLA PLIIATS.
NÜÜD HOIA MASKI NÄO EES JA
HÜÜA: „GRRRRRRRRR.....!”

VÕISTLUS!

Ootame teie Grühvli-maske
Tähekeste toimetuse kuni
20. oktoobrini.
Parimatele maskidele on au-
hinnaks raamat „Grühvel”!

KUMMALINE KÜLALINE

Majas oli vaikne. Kuu paistis aknast sisse ja kogu pere magas.

Korraga kostis riidekapist veidrat norinat. See imelik hääl äratas ema. Ta puges haigutades voodist välja ning avas kapiukse. Ja siis ta kiljatas. Kapis oli ehmunud ilmega kanguru.

Emal lükkas kapiukse kiiruga kinni. Ta arvas, et oli näinud viirastust. Kui ema kapiukse uuesti lahti tegi, vaatas talle vastu – seesama kanguru.

Emal kiljatas uuesti. Selle peale ärkas ka isa. Nad olid mõlemad väga ehmunud ja üllatunud, kuidas üks kanguru nende kappi sai. Nad andsid loomale tüki porgandit ja see paistis talle maitsevat. Vanemad otsustasid, et vaatavad hommikul edasi, mida kanguruga teha, ning läksid magama.

Varahommikul ärkasid ema ja isa üles ning tormasid tööle. Kanguru olid nad sootuks unustanud.

Kui vanemad olid kodust lahkunud, ärkasid kaksikud Liisa ja Mari. Nad sõid all köögis hommikust, kui kuulsid järsku ülemiselt korruselt veidraid norskamise moodi häält. Nad tormasid trepist üles, ema ja isa tuppa. Hääl kostis riidekapist. Liisa avas kapiukse ja nägi seal magavat kangurut. Liisa ja Mari hakkasid karjuma. Selle peale kanguru är-

kas ja hakkas ka karjuma. Nii nad kõik karjusid, kuni lõpuks enam ei jaksanud.

Kanguru oli laste meelest tegelikult nunn. Järsku tuli Marile mõte temaga ratsutamist proovida. Liisa oli kohe nõus. Nad istusid kangurule nagu hobusele selga ja ratsutasid temaga trepist alla. Liisa karjus: „Nöö-nöö!“ ja Mari kilkas. Ka kangurul tundus lõbus olevat. Nad ratsutasid kanguruga terve päeva. Tüdrukud ju veel koolis ei käinud, mõlemad olid kuueaastased.

Kui isa ja ema õhtul uksest sisse astusid, nägid nad üpris huvitavat vaatepilti. Terve maja oli täiesti sassis ning elutoas ratsutas Liisa kanguru seljas ja ajas Mari lassoga taga. Ema ja isa vahtisid, suu ammuli, aga lastel oli liiga lõbus, et neid märgata. Umbes kolme minuti pärast nägi Liisa ema ja isa ning peatas kanguru. Ka Mari jäi seisma. Oli piinlik vaikushetk. Lõpuks hakkas Liisa rääkima, kuidas nad riidekapist kanguru leidsid. Ka ema ja isa jutustasid, kuidas nad kanguru öösel olid avastanud, aga unustasid lastele sellest rääkida.

Nüüd tuli mõelda, mida edasi teha. „Jätame ta endale!“ palusid lapsed. Isa arvas, et kanguru kodus pidamine läheb liiga raskeks. „Ja naabrid arvaksid ka, et oleme segaseks läinud,“ ütles ema. Nad vaidlesid kaua ning lõpuks õnnestus lastel oma

vanemaid veenda. Liisa otsustas, et kanguru nimeks saab Ruudi.

Nii hakkaski kanguru perekond Saialille juures elama. Päeval hüppas ta aias ringi ja öösiti magas toas. Inimesed, kes aias kangurut nägid, imestasid ja arvasid, et pere on natuke opakas, aga paari nädala pärast olid kõik Ruudiga harjunud.

Kuid ühel õhtul, kui pere kinost koju jõudis, ei hüpanud kanguru aias. Ruudit polnud ka toas. Ta oli nagu õhku haihtunud. Kangurut otsiti igalt poolt, kuid asjatult. Teda polnud mitte kuskil. Liisa ja Mari olid nutu äärel. „Äkki peaks politseisse teatama?“ küsis Mari emalt. Ema keelas: „Ei, me teeksime ennast ainult täiesti lolliks.“

Nii oligi kanguru kadunud. Sellega tuli leppida. Aga viie aasta pärast ärkas ema ühel öösel üles ja kuulis riidekapist täpselt samasugust häält, nagu ta oli kuulnud viis aastat tagasi. Ta avas kapiukse – ja seal istus seesama kanguru! Emal vajus üllatusest suu lahti. Ta sulges kapi, äratas ruttu isa ja lapsed ning teatas neile, et Ruudi on tagasi. Kõik jooksid kähku kapi juurde ning ema avas uuesti riidekapi ukse. Kuid kapp oli tühi! Nii tühi, kui üldse üks kapp olla saab. Isegi riideid polnud seal enam sees.

Nii jäigi kogu see kangurulugu müsteeriumiks. Peres sellest enam juttu ei tulnud. Küll aga võtsid nad endale uue lemmiklooma, ühe väikse koerakutsika.

*Anna Sarapuu (12 a), 6. kl
Vanalinna hariduskolleegeium
Joonistanud Teele Kivirähk*

Alar Pikkorainen VÖÖTORAV

ORAV ISTUS PARGIPINGIL,
MIS JUST ÄSJA VÄRVITUD.
TÕUSTES TA ORANŽIL SELJAL
TRIIBUD JUSTKUI JOONITUD.

SELG KUI ÜLEKÄIGURADA
KUTSUS KOKKU PUTUKAID,
KES KÕIK SEDA ÜLETADA
ÜRITASID SEDAMAID.

KUNA LOOMAKESE LIIKI
MÄÄRATA EI SUUDETUD,
SAI TA NIMI IGAKS JUHUKS
VÖÖTORAVAKS MUUDETUD.

Joonistanud Alar Pikkorainen

Koolis on loodusõpetuse tund.
„Millest tekib vihm?“ küsib õpetaja.

„Vanaema jalgadest!“ vastab Juku.

„Kuidas nii?“ imestab õpetaja.

„No kui vanaemal jalad valutavad, siis hakkabki vihma sadama!“

Juku saadab oma südamedaamile tunnis armastuskirja:

„Kallis Klaarika! Sa meeldid mulle nii väga, et läheksin sinu pä-rast läbi tule ja vee! Kohtume õhtul pargis. Kui just vihma ei saja ...“

Klass on ekskursioonil Tallinna vanalinnas. Poisid näevad kunstnikku, kes maalib tänaval vanalinna.

Nad jälgivad, kuidas kunstnik töötab.

„Näete, kui palju peavad vaeva nägema need, kellel pole fotoaparaati!“ kuulutab Juku.

„Lapsed, kirjeldage, kuidas lehm välja näeb!“ palub õpetaja.

„Lehm näeb välja silmadega!“ vastab Juku.

Koolis antakse ülesanne kirjutada kirjand teemal „Minu kõige pikem reis“.

Juku kirjutab: „Minu mõlemad reied on täpselt ühepikkused!“

„Kui suitsetama hakkad, ei kasva sa kunagi suureks,“ ütleb ema Jukule.

„Aga vanaisa suitsetab küll ja on juba 70-aastane!“ vaidleb Juku vastu.

„Aga kui ta ei oleks suitsetanud, oleks ta juba ammu kaheksakümmend täis!“ lõpetab ema jutu.

Joonistanud Elina Sildre

Juku ja isa vaatavad ooperiteatris etendust.

„Isa, miks see mees seda tädi kepiga ähvardab?“ küsib Juku.

„Ta ei ähvarda, vaid dirigee-rib,“ vastab isa.

„Aga miks see tädi siis nii kõvasti kisendab?“

„Isa, kumb on kaugemal, kas Kuu või Tartu?“ uurib Juku.

„Ära kruti mu ajusid! Mine akna juurde! Kas sa Kuud näed?“

„Näen.“

„Aga Tartut?“

Naine läheb perekonnaseisuametisse oma poja sünni registreerima.

„Mis nime te talle panete?“ küsib ametnik.

„Euro,“ vastab ema.

„Kuulge, see ju ei sobi!“

„Kuidas ei sobi? Aga mul on juba kaksikud – Mark ja Frank!“

URMI SORSIK

VIIVIKA PURK

SIIRI KUUSKASE

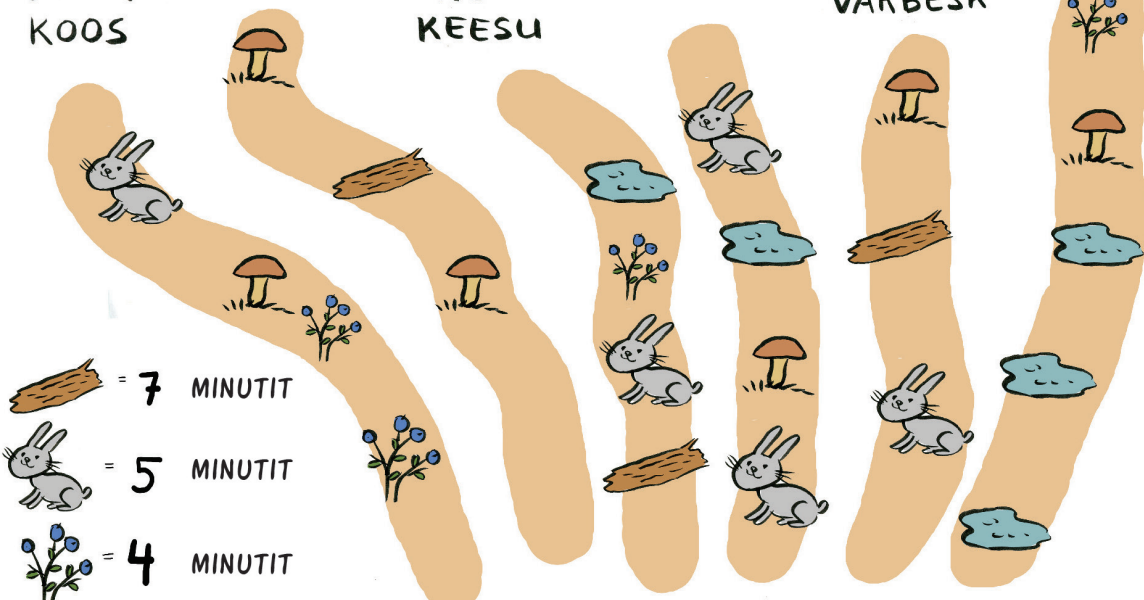

IGA SEENELISE NIMETÄHTEDEST TULEVAD KOKKU ERINEVAD SEENE NIMETUSED. MILLISED?

PILVI KOOS

KEN KEESU

SELGA ENE VÄRBESK

= 7 MINUTIT

= 5 MINUTIT

= 4 MINUTIT

= 6 MINUTIT

= 3 MINUTIT

MILLISED VARJUD EI KUULU SEENELISTELE?

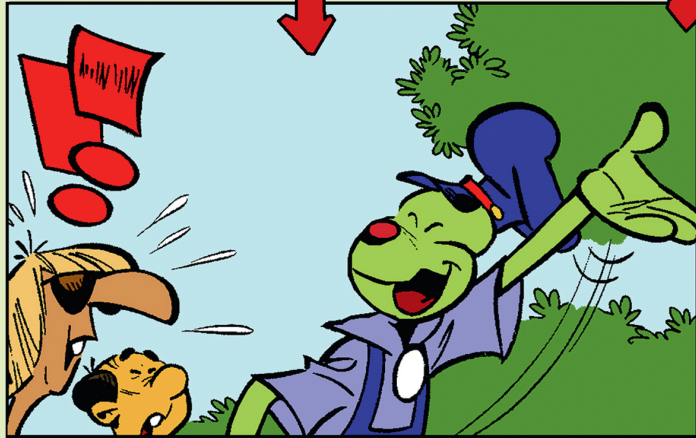
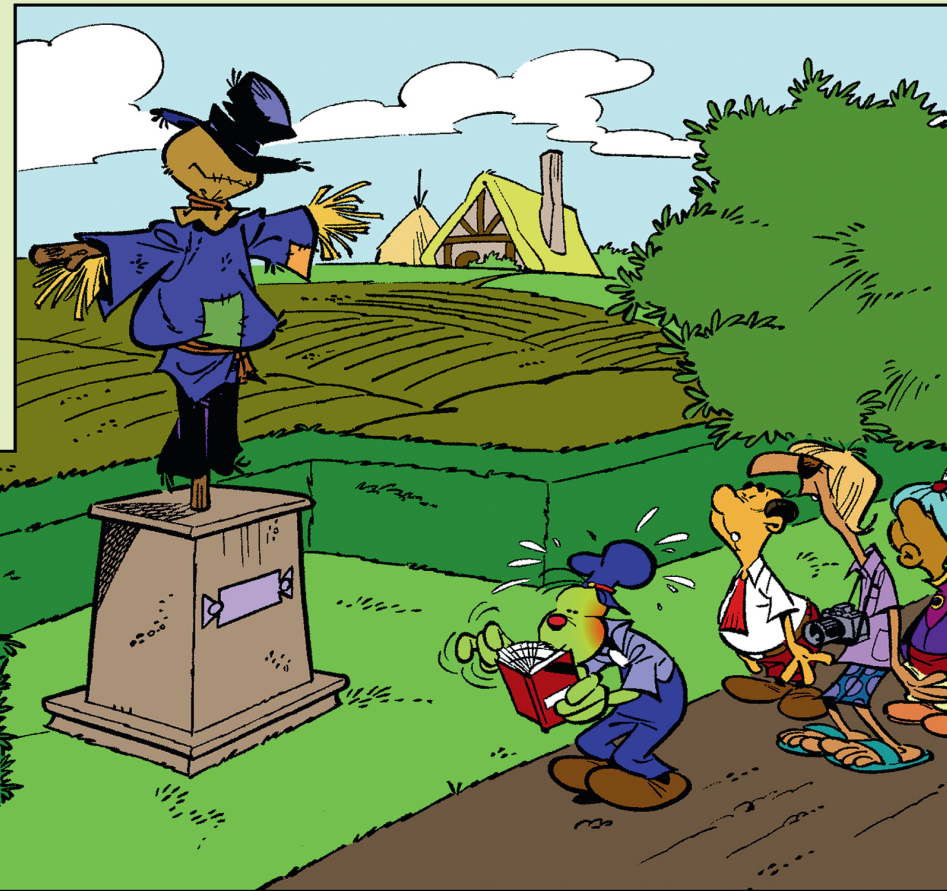
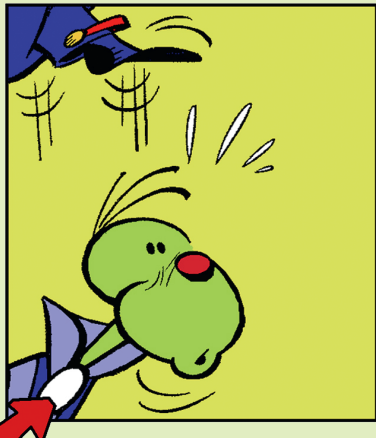
KELLEL KULUB KOJU JÕUDMISEKS KÕIGE VÄHEM JA KELLEL KÕIGE KAUEM AEGA?

Joonistanud Elina Sildre

Tähekesse toimetuse ootab vastuseid 20. oktoobriks meiliaadressil ristsona@taheke.ee või postkaardil aadressiga Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn. Parimate lahendajate vahel loositakse välja raamat „Kalevipoeg“!

EELMISE „ARVA ÄRA!“ VÕITJA ON LISETTE LÕÖNIK (9 A). PALJU ÕNNE!

KEISRI UUED RÕIVAD

HIND 1.50 EUROT

Joonistanud Thomas Scheileke